

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Luftfartstilsynet
Postboks 243
8001 BODØ

Deres ref

Vår ref

Dato

16/1175-

28. 12. 2016

Statsbudsjettet 2017 - tildelingsbrev til Luftfartstilsynet

1. Innledning

Samferdselsdepartementet viser til Prop. 1 S (2016-2017) og Innst. 13 S (2016-2017). Dette brevet gjelder Stortingets budsjettvedtak og de vilkår og krav som departementet stiller til Luftfartstilsynet i 2017.

Tildelingsbrevet trekker opp hovedmål og delmål for virksomheten i 2017. Instruksen for etaten og de arbeidsoppgavene som etaten har i henhold til denne, skal til enhver tid følges opp.

2. Overordnede mål

Det overordnede målet for transportpolitikken er å tilby et effektivt, tilgjengelig, sikkert og miljøvennlig transportsystem som dekker samfunnets behov for transport og fremmer regional utvikling.

Utgangspunktet for Luftfartstilsynets arbeid er regjeringens hovedmål om at transportpolitikken skal bygges på en visjon om at det ikke skal forekomme ulykker med drepte eller hardt skadde i transportsektoren.

Luftfartstilsynet har hovedansvaret for tilsynet med norsk luftfart. Luftfartstilsynet skal være en pådriver for sikker og samfunnsnyttig luftfart i tråd med de overordnede målsettinger regjeringen har i samferdselspolitikken.

3. Mål, delmål og prioriteringer for 2017

Samferdselsdepartementet har i samråd med Luftfartstilsynet de siste årene foretatt en omstrukturering og gradvis forenkling av målstrukturen i tildelingsbrevene. Bortsett fra hovedmål 4, er det gitt delmål under de enkelte hovedmålene.

Hovedmål 1: Sikkerhetsnivået i norsk luftfart skal være tilfredsstillende

Delmål:

1.1 Luftfartstilsynet skal etablere norsk flysikkerhetsprogram i henhold til langtidsplaner, med følgende prioriteringer for 2017:

- A. Gjennomføre høring av flysikkerhetsprogrammet (State Safety Program - SSP).
- B. Stegvis utforme, forankre og anvende flysikkerhetsmål, dvs. velge parametere som kan uttrykke mål for hvordan flysikkerheten kan forbedres, og deretter evaluere hvorvidt målene oppnås.
- C. Etablere prosesser for styring av flysikkerhet, samt styrke analysekapasiteten.
- D. Videreutvikle og forankre konsept og metodikk for risikobasert tilsyn.
- E. Utvikle system for målrettet dialog og formidling (safety promotion).

1.2 Luftfartstilsynet skal, i nært samarbeid med aktørene i bransjen, arbeide for å øke sikkerheten og følge opp utfordringer knyttet til offshore og innlandshelikopter, med følgende prioriteringer for 2017:

- A. Gjennomføre prioriterte tiltak iht. sikkerhetsstudien for innlandshelikopter.
- B. Følge opp relevante vurderinger og anbefalinger vedrørende offshore helikoptervirksomhet i Helicopter Safety Study (HSS3(+)).
- C. Kartlegge og vurdere utviklingen i Nordområdene på overordnet nivå, med sikte på å identifisere utfordringer og muligheter for norsk luftfart, samt konsekvenser for Luftfartstilsynets rolle og ansvar.

1.3 Luftfartstilsynet skal følge opp utfordringer og behov for nye retningslinjer knyttet til rutenettet for kortbaneoperasjoner.

1.4 Luftfartstilsynet skal gjennomføre hensiktsmessige tiltak for sikker bruk av droner (RPAS), samt bidra til trygg og samfunnsnyttig utvikling av dronevirksomhet i norsk luftfart.

1.5 Luftfartstilsynet skal arbeide systematisk og langsiktig innen «human factors» (HF), herunder rusmiddelmisbruk, og oppnå bedre forståelse av HFs rolle i flysikkerheten hos norske luftfartsaktører. Arbeidet skal bygge på EASAs "human factor policy".

1.6 Luftfartstilsynet må foreta løpende vurderinger gjennom året for å tilpasse sin tilsynsvirksomhet til endringer i luftfarten som følge av globalisering og økt konkurranse. Luftfartstilsynet skal blant annet følge med på omstillingsprosessene i flyselskapene.

Hovedmål 2: Samfunnssikkerhet og beredskap innen luftfartssektoren skal effektivt forebygge uønskede hendelser og begrense konsekvensene dersom disse likevel skulle oppstå

Delmål:

2.1 Luftfartstilsynet skal videreutvikle og øve krisehåndtering, slik at prosedyrer, roller og ferdigheter holdes på et tilfredsstillende nivå.

2.2 Luftfartstilsynet skal bidra til at organisasjoner og enkeltpersoner (spesielt passasjerer) oppnår beskyttelse mot uønskede hendelser og til å minske følgene av hendelser dersom de likevel inntreffer.

2.3 Luftfartstilsynet skal gjennomføre risikovurdering og identifisere mulige initiativ for å oppnå tilfredsstillende IKT-sikkerhet i norsk luftfart, herunder cyber-security.

2.4. Luftfartstilsynet skal innfri forventningene vedrørende samfunnssikkerhet og beredskap under punkt 4 "Andre forutsetninger og krav".

Hovedmål 3: Luftfartstilsynet skal være en pådriver for samfunnstjenlig luftfart

Delmål:

3.1 Luftfartstilsynet skal, i samarbeid med markedet, definere og iverksette "prosjekt for allmennflygning og luftsport, PAL II" for perioden 2016-20, slik at det legges bedre til rette for denne delen av luftfarten.

3.2 Luftfartstilsynet skal delta i arbeidet med å redusere støybelastning fra fly og helikoptre.

3.3 Luftfartstilsynet skal vurdere og eventuelt pålegge mulige støyreducerende tiltak ved Flesland og Sola i samarbeid med Avinor AS.

Hovedmål 4: Luftfartstilsynet skal etablere en god brukerdialog, og etter kartlegging iverksette tiltak for å forbedre sine tjenester.

4. Andre forutsetninger og krav

Samfunnssikkerhet og beredskap

Arbeidet med samfunnssikkerhet skal være målbart, systematisk og sporbart og inngå som en integrert del av etatens virksomhet.

Det overordnede målet for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i samferdselssektoren er å unngå store uønskede hendelser som medfører skader på personer, miljø eller materiell og minske følgene av slike hendelser hvis de skulle oppstå, samt sikre pålitelighet og framkommelighet i transport- og kommunikasjonsnett både i normalsituasjoner og under påkjenninger.

De overordnede mål og krav for samfunnssikkerhetsarbeidet i etatene er fastlagt i "Strategi for samfunnssikkerhet i samferdselssektoren" fra 2015. Som det fremgår av strategien skal etatene særskilt prioritere følgende tre områder:

- Klimatilpasning
- Informasjons- og IKT-sikkerhet
- Sikring av kritiske objekter, systemer og funksjoner

Etatene har i 2016 konkretisert hva ovennevnte prioriteringer innebærer for egen virksomhet, gjennom utarbeidelse av egne strategier for samfunnssikkerhet og tilhørende handlingsplaner.

Luftfartstilsynet skal i 2017 rapportere til departementet på status i oppfølgingen av egen strategi og tilhørende handlingsplan. Rapporteringen skal synliggjøre forholdet mellom strategiske mål, tilstand og status innenfor målområdene, og tilhørende aktiviteter og tiltak. Det skal avgis to rapporter som oversendes departementet som selvstendige vedlegg til hhv. første og andre tertialrapport. I tertialrapportene skal det gis et overordnet sammendrag av rapporten.

Luftfartstilsynet skal i 2017 fortsette å delta på de halvårlige kontaktmøtene om samfunnssikkerhet som departementet avholder i forbindelse med ovennevnte rapportering.

Samferdselssektoren er en viktig del av totalforsvaret, og etatene og selskapene skal kunne yte støtte til Forsvaret i sikkerhetspolitisk krise og krig. Luftfartstilsynet skal i 2017 være en aktiv bidragsyter i prosesser knyttet til videreutvikling av totalforsvaret, herunder bidra til ansvars- og rolleavklaringer, samt delta i beredskapsplanlegging og øvelser hvor Luftfartstilsynet har en rolle.

I tillegg ber vi Luftfartstilsynet ha høy oppmerksomhet på det forebyggende sikkerhetsarbeidet gjennom oppfølging av bestemmelsene i sikkerhetsloven med forskrifter. Luftfartstilsynet skal i løpet av 2017 avgi en rapport om sitt forebyggende sikkerhetsarbeid, etter nærmere bestilling fra departementet.

Effektivisering

For å gi insentiv til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer er det fra og med statsbudsjettet 2015 innført en reform for avbyråkratisering- og effektivisering (ABE-

reformen). Luftfartstilsynet skal følge opp denne reformen, blant annet gjennom digitalisering av manuelle tjenester.

Deler av gevinstene fra mindre byråkrati og mer effektiv bruk av midlene blir i de årlige budsjettene overført til fellesskapet. Denne innhenting er i 2017 satt til 0,8 pst. av driftsutgiftene til alle statlige virksomheter. Grunnlaget for beregningen i 2017 er saldert budsjett 2016. For Luftfartstilsynet er produktivitetsgevinsten i 2017 satt til 1 553 000 kr på kap. 1313, post 01 og 1 035 000 kr på kap. 4313 post 01.

Luftfartstilsynet skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med f.eks. omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal Luftfartstilsynet gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Fra og med 1. januar 2017 er ny organisasjonsmodell i kraft i Luftfartstilsynet. Den nye organisasjonsmodellen skal bidra til styrket tverrfaglig samarbeid, økt effektivitet og fleksibilitet for å ivareta framtidige oppgaver og endringer. Arbeidet med å digitalisere dagens manuelle arbeidsprosesser vil være et avgjørende virkemiddel for effektivisering. I budsjettet for 2017 settes det av 4,8 mill. kroner til investeringer i digitaliseringstiltak.

I tertial- og årsrapport skal det gå fram hvilke tiltak som er gjort for å følge opp kravene til effektivisering.

For å styrke styringsdialogen mellom Samferdselsdepartementet og etatene/tilsynene når det gjelder effektivisering, arbeider departementet med å utvikle konkrete indikatorer som kan måle drifts- og administrasjonseffektivitet i virksomhetene. Foreløpig arbeides det med følgende indikatorer:

- Årsverkskostnad (lønn og sosiale kostnader dividert på årsverk)
- Totalkostnad per årsverk (sum driftskostnader dividert på antall årsverk)
- Lønnskostnadsandel (lønn og sosiale kostnader dividert på sum driftskostnader)

Samferdselsdepartementet vil komme tilbake med et konkret forslag tidlig i 2017 som grunnlag for en dialog med virksomhetene.

Risikovurderinger

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i statlig forvaltning. Vilkåret for en god mål- og resultatstyring er at ledelsen kjenner og aktivt håndterer de utfordringene og uvisshetene som kan påvirke måloppnåelsen på en negativ måte. Ledelsen i Luftfartstilsynet skal påse at det finnes en forsvarlig risikostyring og intern kontroll av virksomheten i Luftfartstilsynet og at denne fungerer på en tilfredsstillende måte. Luftfartstilsynet har i 2016 arbeidet med å videreutvikle en enhetlig styringsmodell, som inkluderer risikostyring. Luftfartstilsynet skal i 2017 fortsette dette arbeidet, og benytte den enhetlige styringsmodellen i ny organisasjonsmodell som trer i kraft 1. januar 2017.

Risikostyring er en del av etatsstyringen. Risikovurderinger skal derfor inngå i rapporteringen både i tertialrapportene og årsrapporten,

EØS-arbeidet

Regjeringen vil føre en aktiv europapolitikk. Særlig er det viktig å være tidlig ute i medvirkningsarbeidet, og bidra til å oppfylle Regjeringens målsetning om å redusere etterslepet av EU-rettsakter som vurderes for innlemmelse i EØS-avtalen. For å oppnå dette er et godt samarbeid mellom departement og underliggende virksomheter en nødvendig forutsetning. Luftfartstilsynet deltar i økende grad i regelverksprosessene i EU gjennom ekspertgrupper, komiteer og byråer. For å bidra til at vi på samferdselsområdet samlet sett ivaretar norske interesser på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte, bes Luftfartstilsynet følge opp krav og frister for EU/EØS-arbeidet i henhold til Utredningsinstruksen og Samferdselsdepartementets EØS-strategi. Videre bes Luftfartstilsynet rapportere på dette i de samarbeidsfora som finnes mellom departementet og Luftfartstilsynet på EU/EØS-området. Der hvor Luftfartstilsynet deltar i EUs regleverksutforming skal det være tett kontakt med departementet for å bidra til et klart mandat og en koordinert norsk posisjon. Det er viktig å identifisere saker som er viktige for Norge så tidlig som mulig, slik at vi fra norsk side kan medvirke til regelverksutformingen.

Evalueringer

I tildelingsbrevet for 2016 ble Luftfartstilsynet bedt om å kartlegge hvordan brukerne opplever etaten. Luftfartstilsynet har gjennomført deler av en slik kartlegging i 2016, og skal i 2017 fullføre en helhetlig kartlegging, hvor det tas sikte på også å fange opp hvordan brukerne så langt opplever Luftfartstilsynets nye organisasjonsmodell.

5. Administrative forhold

Fellesføring

Det vises til punktet om effektivisering under punkt 4.

6. Budsjettdeling og fullmakter

Stortinget vedtok 13. desember 2016 statsbudsjettet for 2017, jf. Prop. 1 S (2016-2017) og Innst. 13 S (2016-2017).

6.1. Bevilgninger til Luftfartstilsynet for 2017

Disse bevilgningene ble vedtatt:

Kap. 1313 Luftfartstilsynet

<i>Post</i>	<i>Benevnelse</i>	<i>kr</i>
01	Driftsutgifter	219 818 000
	Sum kap. 1313	219 818 000

Kap. 4313 Luftfartstilsynet

<i>Post</i>	<i>Benevnelse</i>	<i>Kr</i>
01	Gebyrinntekter	136 812 000
	Sum kap. 4313	136 812 000

Føring av pensjonsutgifter

For å bidra til at statlige virksomheter i større grad gjøres ansvarlig for sine pensjonsutgifter og at utgiftene gjøres synlige på en bedre måte, skal statlige virksomheter fra 1. januar 2017 budsjettere og regnskapsføre arbeidsgiverandelen av pensjonspremien til Statens pensjonskasse i sitt budsjett og regnskap. For nærmere redegjørelse vises det til departementets brev av 9. november 2016 og Finansdepartementets rundskriv R-118 av 20. oktober 2016. For Luftfartstilsynet innebærer det at etaten i budsjettet for 2017 er kompensert med 17 473 000 kr på kap. 1313, post 01.

6.2. Fullmakter gitt i ved behandlingen av Prop. 1 S (2016-2017) og Innst. 13 S (2016-2017)

Stortinget vedtok bl.a. denne fullmakten for Samferdselsdepartementet:

"Merinntektsfullmakt"

Stortinget samtykker i at Samferdselsdepartementet i 2016 kan:

Overskride bevilgningen under	Mor tilsvarende merinntekt på
Kap. 1313, post 01	Kap. 1413, post 02

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år."

Samferdselsdepartementet delegerer denne fullmakten til Luftfartstilsynet.

6.3. Fullmakter etter bevilgningsreglementet

Finansdepartementet delegerte i rundskriv R-110 av 25. november 2013 noen fullmakter etter bevilgningsreglementet til departementene. Disse fullmaktene kan departementet videredelegere til underliggende etater. For Luftfartstilsynet er tre av fullmaktene relevant.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over budsjettåret

Samferdselsdepartementet delegerer til Luftfartstilsynet fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2017. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av etaten, f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester. Etaten må kunne dekke inn utgiftene i forbindelse med avtalene innenfor et uendret bevilgningsnivå på kap. 1313 Luftfartstilsynet, post 01 Driftsutgifter, i hele avtaleperioden. For alle avtaler ut over budsjettåret må Luftfartstilsynet nøye vurdere behovet for oppsigelsesklausuler. Ved vurderingen skal hensynet til den framtidige handlefriheten veie tungt. Dette gjelder særlig når avtalene går over flere år.

Dersom fullmakten ikke blir benyttet etter forutsetningene, kan Samferdselsdepartementet trekke den tilbake. I forklaringene til statsregnskapet for 2017 må Luftfartstilsynet vise at de disposisjonene som er gjort, ligger innenfor fullmakten.

Ved inngåelse av nye avtaler må Luftfartstilsynet nøye vurdere de budsjettmessige konsekvensene av avtalene. Dersom det ikke er budsjettmessig dekning for en avtale, må den legges fram for Samferdselsdepartementet før den blir inngått, slik at ev. behov for bevilgninger kan bli vurdert i de ordinære budsjettprosessene.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgningen mot tilsvarende merinntekter

Samferdselsdepartementet delegerer til Luftfartstilsynet fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 1313 Luftfartstilsynet, post 01 Driftsutgifter, med inntil to pst. av bevilgningen mot tilsvarende merinntekter på kap. 4313 Luftfartstilsynet, post 01 Gebyrinntekter. Disse vilkårene gjelder:

- De merinntektene som blir bokført i 2017, må minst dekke overskridelsen.
- Merinntekten må være et resultat av økt aktivitet i forhold til forutsetningene i budsjettet for 2017.
- Den aktiviteten som gir inntekter, må ikke føre til et høyere aktivitetsnivå enn det som kan dekkes av utgiftsbevilgningen, dersom merinntektene faller bort.

Dersom fullmakten ikke blir benyttet etter forutsetningene, kan Samferdselsdepartementet trekke den tilbake. I forklaringene til statsregnskapet for 2017 må Luftfartstilsynet vise at de disposisjonene som er gjort, ligger innenfor fullmakten.

7. Rapportering og resultatoppfølging

7.1 Generelt

I instruks for økonomistyring for Luftfartstilsynet er det satt krav til rapportering fra etaten både i og etter budsjettåret.

Summen av rapporteringene i tertialrapportene, årsrapporten og på etatsstyringsmøtene skal bidra til en best mulig styringsdialog og fortløpende resultatoppfølging. Etatsstyringsmøtene bør utfylle og forklare de skriftlige rapportene snarere enn å gjengi innholdet i disse.

7.2 Årsrapport

Luftfartstilsynet skal årlig utarbeide en årsrapport til Samferdselsdepartementet. Årsrapporten og årsregnskapet skal utarbeides etter fastsatt standard.

Årsrapporten skal bl.a. inneholde en helhetlig framstilling og vurdering av Luftfartstilsynet sine gjennomførte aktiviteter og resultater. Den skal gi et grunnlag for å vurdere om ressursene Luftfartstilsynet har hatt til rådighet har blitt brukt effektivt og etter forutsetningene. Vi viser til vedlegget for nærmere redegjørelse av rapporteringskravene i årsrapporten, jf. også pkt. 7.1.

Årsrapport med regnskap skal sendes Samferdselsdepartementet senest 15. mars 2018. Rapporten skal publiseres innen 1. mai, eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og virksomheten. Etaten skal ikke publisere årsrapporten før rapporten har vært behandlet i styringsdialogen.

7.3 Tertialrapporter

Så snart som mulig etter tertialsiftet og senest 10. juni 2017 og 10. oktober 2017 skal Luftfartstilsynet sende tertialrapport til departementet. Rapporten skal inneholde:

- kort oppsummering av utfordringer og risikoer i budsjettåret
- oppfølging av fastsatte mål og andre krav som er satt i pkt. 3, 4 og 5
- prognose for bruken av bevilgningene for budsjettåret
- redegjørelse om vesentlige endringer i framdrift for investeringsprosjekter og iverksettelsestidspunkt for nye tiltak

- eget vedlegg om samfunnssikkerhet

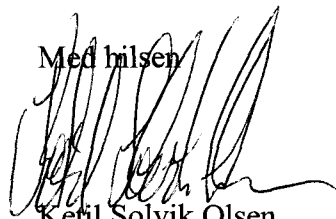
8. Plan for etatsstyringsmøtene mv. i 2017

Måned	Aktivitet	Dato
Januar	- Etatsstyringsmøte med statsråden	17. januar fra kl. 13:00 til 14:00 i departementet
Mars/april	- Årsrapport 2016 - Møte om årsrapporten for 2016	15. mars 5. april fra kl. 10:00 til kl. 14:00 i departementet
Juni	- Tertialrapport 1 til departementet - Etatsstyringsmøte - Kontaktmøte samfunnssikkerhet og beredskap	1. juni 14. juni fra kl. 10:00 til 14:00 i Luftfartstilsynet Innkalling kommer senere
Oktober	- Tertialrapport 2 til departementet - Etatsstyringsmøte	10. oktober 25. oktober fra kl. 10:00 til 14:00 i Luftfartstilsynets
Desember	- Kontaktmøte samfunnssikkerhet og beredskap	Innkalling kommer senere.

9. Avslutning

I samsvar med § 7 i Reglement for økonomistyring i staten stiller Samferdselsdepartementet bevilgningene på kap. 13 Luftfartstilsynet og kap. 4313 til disposisjon for Luftfartstilsynet i 2017. Disse bevilgningene skal brukes i samsvar med de styringssignalene som er gitt i Prop. 1. S og Innst. 13 S (2016-2017), ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2017, i dette tildelingsbrevet, ev. supplerende tildelingsbrev og i etatsstyringsmøtene.

Med hilsen

Ketil Solvik Olsen
statsråd

Jørn Villa Kulild
departementsråd

Vedlegg

Kopi til:
Riksrevisjonen